

II

(Akty, których publikacja nie jest obowiązkowa)

KOMISJA

DECYZJA KOMISJI

z dnia 16 marca 2005 r.

w sprawie pomocy państwa, którą Włochy (Region Lazio) zamierzają udzielić celem ograniczenia emisji gazów cieplarnianych

(notyfikowana jako dokument nr C(2005) 587)

(jedynie tekst w języku włoskim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2006/598/WE)

KOMISJA EUROPEJSKA,

(2) Włochy odpowiedziały dnia 23 lipca 2003 r.

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2 akapit pierwszy,

(3) Spółka ACEA SpA (zwana dalej „ACEA”), będąca beneficjentem pomocy, odpowiedziała dnia 8 września 2003 r. Dnia 15 września 2003 r. ww. odpowiedź wraz z licznymi pozostałymi wnioskami została przesłana do Włoch celem przedstawienia uwag. Wnioski dotyczyły:

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

— kopii wstępnego porozumienia akcjonariuszy/udzielników ACEA oraz Electrabel w zakresie utworzenia AEP;

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia swoich uwag zgodnie z wyżej wymienionymi artykułami⁽¹⁾ oraz uwzględniając te uwagi,

— warunków do przeniesienia działalności spółki ACEA do AEP, w szczególności biorąc pod uwagę przedmiotowy środek;

a także mając na uwadze, co następuje:

— objętej odzyskaniem działalności spółki ACEA.

I. POSTĘPOWANIE

(1) Decyzją z dnia 13 maja 2003 r., o której Włochy zostały poinformowane pismem z tego samego dnia, Komisja postanowiła wsząć postępowanie wyjaśniające w zakresie przedmiotowej pomocy zgodnie z art. 88 ust. 2 i wezwała Włochy oraz zainteresowane strony do przedstawienia uwag⁽²⁾.

(4) Włochy odpowiedziały początkowo dnia 18 marca 2004 r., a następnie dnia 29 kwietnia 2004 r.

⁽¹⁾ Dz.U. C 188 z 8.8.2003, str. 8.

⁽²⁾ Patrz: uwaga 1.

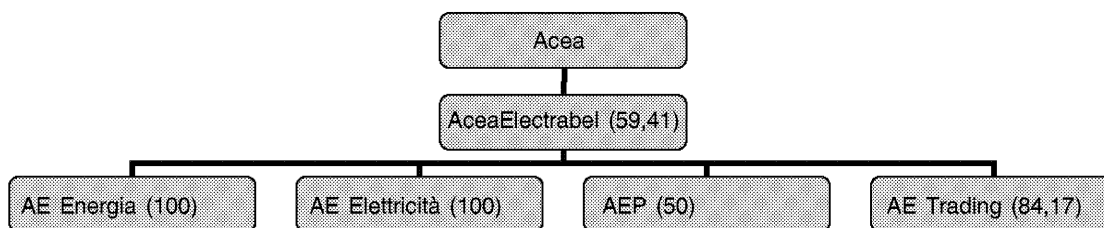
II. OPIS POMOCY

- (5) Początkowo pomoc dotyczyła dwóch projektów w zakresie oszczędności energii finansowanych przez region Lazio: sieci ciepłowniczej oraz elektrowni wiatrowej. Obydwa projekty zostały uznane za zgodne ze wspólnym rynkiem, lecz zdecydowano rozpocząć w przypadku pierwszego projektu postępowanie zgodnie z art. 6 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. na podstawie orzecznictwa „Deggen-dorf”⁽³⁾. Projekt dotyczy sieci ciepłowniczej na obszarze Torino Mezzocamino w okolicach Rzymu. Sieć będzie zasilana energią wytworzoną przez układ kogeneracyjny będący przedmiotem ponownego wzmocnienia oraz konwersji, która dostarczy ciepło do nowej dzielnicy. Dwie pozostałe dzielnice w pobliżu Rzymu – Torino Sud oraz Mostacciano – są już podłączone do centrali kogeneracji energii elektrycznej poprzez sieć ciepłowniczą. Nowy projekt dotyczy poszerzenia sieci, której przewody będą miały zasięg 14 km.
- (6) Koszty inwestycji tego projektu wynoszą 9 500 000 EUR. Ograniczają się one do wysokości inwestycji dotyczącej systemu dystrybucji ciepła za wyjątkiem niedawno wzmocnionej turbiny. Suma pomocy wynosi 3 800 000 EUR.

- (7) Podstawę prawną środka pomocy stanowi decyzja Zgromadzenia Regionalnego regionu Lazio nr 4556 z dnia 6 sierpnia 1999 r. (*Deliberazione della Giunta Regionale del Lazio n. 4556 del 6 agosto 1999*), na mocy której wybrano projekty finansowane ze środków z tytułu podatku za emisję dwutlenku węgla (carbon tax). Środek jest finansowany ze środków uzyskanych z tytułu podatku za emisję dwutlenku węgla wprowadzonego na mocy ustawy budżetowej (*legge finanziaria*) zatwierdzonej 23 grudnia 1998 r. (*legge n. 448/98*). Na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska nr 337 z dnia 20 lipca 2000 r. (*decreto n. 337 del Ministero dell' Ambiente*) ustalono kryteria i wymagania, jakie Region musi spełniać wydatkując środki uzyskane z tytułu wyżej wymienionego podatku.

III. BENEFICJENCI POMOCY

- (8) Beneficjentem pomocy była spółka ACEA, byłe rzymskie przedsiębiorstwo komunalne (*azienda municipalizzata*). Po szeregu reorganizacji, które obejmowały wiele spółek, między innymi Electrabel, obecnie beneficjentem jest inna spółka, l'AcceaElectrabel Produzione (AEP). Spółka AEP jest w 50 % kontrolowana przez Electrabel Italia oraz w 50 % przez AceaElectrabel. Pierwsza z nich jest w 100 % kontrolowana przez Electrabel (Belgia). Druga z nich w 40,59 % jest kontrolowana przez Electrabel Italia oraz w 59,41 % przez ACEA.

Uwaga: schemat koncernu ACEA; cyfry w nawiasie wskazują poziom kontroli spółki dominującej, pozostała część należy do Electrabel Italia, włoskiej spółki zależnej belgijskiej grupy kapitałowej Electrabel.

IV. POWODY WSZCZĘCIA POSTĘPOWANIA OKREŚLONEGO W ART. 88 UST. 2

- (9) Zdaniem Komisji⁽⁴⁾ przedmiotowy projekt był zgodny z postanowieniami wytycznych w sprawie ochrony środowiska. Komisja wyraziła jednak wątpliwości oraz postanowiła wszcząć postępowanie wyjaśniające, gdyż według niej należało zastosować zasady i kryteria określone przez Trybunał w orzecznictwie dotyczącym sprawy „Deggen-dorf”.

- (10) Okazało się więc, iż beneficjent, spółka ACEA, była jednym z tak zwanych przedsiębiorstw komunalnych (przedsiębiorstw użyteczności publicznej zarządzanych przez lokalne jednostki administracji publicznej) sektora energetycznego, które skorzystały z programów pomocy rozpatrywanych w decyzji Komisji 2003/193/WE z dnia 5 czerwca 2002 r.⁽⁵⁾ w sprawie pomocy państwa w formie zwolnień podatkowych oraz pożyczek preferencyjnych udzielonych przez Włochy na rzecz przedsiębiorstw użyteczności publicznej z większościowym udziałem państwa. Choć decyzja ta dotyczy jedynie programów pomocy samych w sobie i nie zajmuje się sytuacją poszczególnych beneficjentów, przynajmniej jeden z programów pomocy był przeznaczony dla wszystkich przedsiębiorstw, które odpowiadały wymaganym warunkom i wówczas spółka ACEA spełniała ww. warunki.

⁽³⁾ Wyrok sądu z dnia 15 maja 1997 r., sprawa C-355/95 P (Textilwerke Deggen-dorf GmbH/Komisja Wspólnot Europejskich oraz Republika Federalna Niemiec), zbiór 1997, str. I-2549.

⁽⁴⁾ Punkt 3.4 decyzji o wszczęciu postępowania C(2003) 1468 ost. z 13.5.2003 w sprawie pomocy N 90/2002.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 77 z 24.3.2003, str. 21.

- (11) Komisja w decyzji 2003/193/WE uznała, iż te niezgłoszone programy są niezgodne z wspólnym rynkiem i niezgodne z prawem i poleciła w art. 3 Państwu włoskiemu odzyskanie kwot ewentualnie wypłaconych tytułem ww. programów. ACEA zaskarżyła tą decyzję przed Sądem Pierwszej Instancji ⁽⁶⁾ twierdząc, że korzystała z przedmiotowej pomocy. Sprawozdania finansowe spółki ACEA wyraźnie odnoszą się do ryzyka związanego z odzyskaniem, jak na przykład sprawozdanie półroczne z września 2004 r. ⁽⁷⁾.
- (12) W wyniku dwóch monitów wysłanych przez Komisję do władz Włoch celem przypomnienia o obowiązku odzyskania ww. kwot, władze Włoch poinformowały Komisję, po ponad dwóch latach od przyjęcia decyzji 2003/193/WE, iż jeszcze usiłują wypełnić swoje zobowiązanie w zakresie odzyskania kwot poprzez przyjęcie i realizację odpowiednich środków administracyjnych. Między innymi nie wyjaśniły, czy odzyskano już kwoty, z których skorzystała spółka ACEA. Na podstawie powyższych informacji należy stwierdzić, iż ACEA otrzymała i jeszcze nie zwróciła kwot pomocy w ramach niezgodnych ze wspólnym rynkiem programów ocenionych w przypadku będącym przedmiotem decyzji 2003/193/WE.
- (13) W związku z powyższym Komisja uznała, iż nie może określić kwoty pomocy, którą ACEA już otrzymała i którą musi zwrócić.
- (14) Z drugiej strony Komisja uznała, iż nie może oszacować wyniku kumulacyjnego „starej” oraz „nowej” pomocy i jej prawdopodobnego zakłócającego wpływu na wspólny rynek.
- (17) Włochy przeczą, iż taki środek stanowił pomoc, ze względu na to, iż chodzi o projekt lokalny niemający wpływu na wymianę handlową; poza tym, zważywszy, że ogrzewanie nie jest zbywalne i że nie może być uważane za substytut pozostałych źródeł energii, konkurencja nie została zakłócona.
- (18) Włochy kwestionują zastosowanie orzecznictwa Deggen-dorf przedstawiając uwagi wyszczególnione od punktu 19 do 23.
- (19) Zdaniem Włoch orzecznictwo Deggen-dorf nie ma zastosowania w zakresie przedmiotowej pomocy ze względu na odmienny charakter sprawy. Przedmiotowa pomoc jest regionalna (udzielona przez władze regionowi Lazio), podczas gdy pomoc udzielona przedsiębiorstwom komunalnym miała charakter państwowy.
- (20) Włochy przyznają, iż brak jest bezwzględnej tożsamości beneficjentów. Orzecznictwo Deggen-dorf ma zastosowanie jedynie w indywidualnych przypadkach, a nie w odniesieniu do programów pomocy.
- (21) Zdaniem Włoch orzecznictwo Deggen-dorf powinno mieć zastosowanie jedynie do ostatecznych decyzji, natomiast decyzja Komisji nie jest ostateczna ze względu na wniesione odwołanie od tej decyzji. Włochy przyznają, iż nie można naciskać na politykę państw członkowskich przed wyczerpaniem wszystkich środków ochrony przewidzianych Traktatem.
- (22) Włochy uważają, iż Komisja posługuje się orzecznictwem Deggen-dorf w zbyt szerokim zakresie i zauważa, iż możliwym skutkiem może być zaprzestanie zgłaszania przez państwa członkowskie.

V. UWAGI WŁOCH ORAZ ZAINTERESOWANYCH STRON TRZECICH

1.1. Uwagi Włoch

- (15) Argumentacja władz Włoch została wyszczególniona w punktach od 16 do 27.
- (16) Włochy poruszyły kwestię tożsamości beneficjentów, która zmieniała się od daty decyzji Komisji o wszczęciu postępowania. Włochy podkreślają wręcz, iż beneficjent pomocy zmienił się jeszcze przed tą datą. Włochy przyznają, iż Komisja nie była poinformowana o tych okolicznościach przed decyzją o wszczęciu postępowania. Zmiana beneficjenta skutkowałaby tym, iż orzecznictwo Deggen-dorf nie miało by zastosowania i że niniejsze postępowanie byłoby bezprzedmiotowe.
- (23) Na koniec podkreśla pozostałe dwa aspekty przedmiotowego projektu, które nie stanowiły poparcia dla zastosowania orzecznictwa Deggen-dorf: a) cele oszczędności energetycznej projektu są zgodne z polityką Komisji oraz polityką wspólnotową; b) ACEA była poszkodowana w stosunku do innych przedsiębiorstw komunalnych oraz Komisja wywierała nacisk na pojedynczy podmiot za pomocą środków niezgodnych z prawem.
- (24) W odpowiedzi na pytania komisji Włochy przedstawiają uwagi wyszczególnione w punktach od 25 do 27.
- (25) Wstępne porozumienie akcjonariuszy wykazuje, iż AEP poddana jest podwójnej kontroli: ACEA oraz Electrabel.

⁽⁶⁾ Sprawa T-297/02 (Dz.U. C 289 z 23.11.2002, str. 37).

⁽⁷⁾ Dostępny na stronie internetowej spółki ACEA: www.aceaspa.it

(26) W umowie o wspólnym przedsięwzięciu (joint venture) nie wzięto pod uwagę przedmiotowego projektu, ani decyzji w sprawie odzyskania pomocy.

(27) ACEA prowadzi różnego rodzaju działalność i nie można określić, której z nich będzie dotyczyło odzyskanie pomocy.

1.2. Uwagi stron trzecich

(28) ACEA jako beneficjent pomocy przedstawiła wiele uwag, które w większej części pokrywają się z uwagami Włoch. Dodaje ona jednak trzy uwagi dotyczące przede wszystkim zastosowania orzecznictwa Deggendorf.

(29) Pierwszy dodatkowy argument ACEA: w rzeczy samej przeciwnie do sprawy Deggendorf, nie ma poważnych i pilnych powodów, aby przystąpić do odzyskania pomocy oraz nie upłynął długi okres czasu od przyjęcia decyzji w sprawie niezgodnej z prawem pomocy.

(30) Drugi argument ACEA podkreśla fakt, iż raz jeszcze w przeciwieństwie do sprawy Deggendorf, nie można przypisać spółce ACEA żadnej odpowiedzialności lub działań przeciwnych odzyskaniu; przeciwnie, ACEA oświadcza, iż jest przygotowana na zwrot i wyjaśnia, iż opóźnienie nie jest od niej zależne.

(31) Trzeci dodatkowy argument ACEA: Komisja nie stosuje spójnie orzecznictwa Deggendorf. ACEA przywołuje decyzję Komisji 1998/466/WE⁽⁸⁾ dotyczącą Société française de production (zwaną dalej „SFP”), w której cytuje się poprzednią negatywną decyzję dotyczącą tego samego beneficjenta bez zastosowania orzecznictwa Deggendorf.

VI. OCENA

(32) Oceniając niniejszy przypadek analizuje się przede wszystkim, czy przedmiotowy środek stanowi pomoc i czy można uznać go za zgodny w świetle Traktatu.

(33) Po drugie należy określić tożsamość beneficjenta i ocenić zastosowanie orzecznictwa Deggendorf.

1.1. Istnienie pomocy

(34) Liczne uwagi ze strony Włoch oraz ACEA dotyczą zakwalifikowania projektu przez Komisję jako pomoc.

(35) Projekt finansowany jest z zasobów pochodzących z rządowego budżetu regionalnego i pochodzi z przychodów z tytułu podatku za emisję dwutlenku węgla „carbon tax”, ustanowionego ustawą budżetową (*legge finanziaria*) na rok 1999. Pierwszy warunek istnienia pomocy jest spełniony.

(36) Środek jest wybiórczy, gdyż jest przychylny jednemu przedsiębiorstwu, początkowo ACEA i obecnie AEP. Drugi warunek istnienia pomocy jest spełniony.

(37) Jeśli chodzi o wpływ na wymianę handlową, zgodnie z pkt 3.1. decyzji o wszczęciu postępowania: „Ciepło nie jest przedmiotem wymiany, ale może zastępować pozostałe główne lub drugorzędne produkty energetyczne, które same w sobie są przedmiotem wymiany.”.

(38) Potwierdzeniem powyższego są inne decyzje Komisji, na przykład decyzja dotycząca Włoch, Regionu Piemont, w sprawie pomocy na ograniczenie emisji zanieczyszczeń (N614/02)⁽⁹⁾, w której oświadcza się, iż projekt ciepłowniczy „pozwoli rodzinom zastąpić ciepło innymi podstawowymi lub drugorzędnymi źródłami energii, takimi jak ropa naftowa lub elektryczność, które są przedmiotem wymiany pomiędzy państwami członkowskimi”.

(39) Celem sieci ciepłowniczej jest zastąpienie indywidualnego ogrzewania mieszkań w całej dzielnicy. Innymi słowy ogrzewanie dostarczone poprzez generator ciepła sieci ciepłowniczej zastępuje ciepło generowane przez małe kotły zasilane innymi źródłami energii takimi jak ropa, gaz lub elektryczność. Ropa, gaz oraz elektryczność są przedmiotem wymiany pomiędzy państwami członkowskimi. Istnieje skutek zamienny, z powodu którego przedmiotowy projekt wpływa na wymianę handlową. W każdym razie, zarówno ACEA, jak i Electrabel są spółkami, które prowadzą działalność w wielu różnych sektorach, w szczególności w sektorze energetycznym oraz wytwarzania energii, w obrębie którego istnieje handel wewnątrzspółnotowy. Trzeci warunek istnienia pomocy jest spełniony.

⁽⁸⁾ Decyzja z dnia 21 stycznia 1998 r. (Dz.U. L 205 z 22.7.1998, str. 68).

⁽⁹⁾ Dz.U. C 6 z 10.1.2004, str. 21.

- (40) W końcu środek zakłóca konkurencję, gdyż sprzyja jednemu przedsiębiorstwu, którego pozycja na globalnym rynku energetycznym może zostać wzmocniona, powodując w ten sposób zmianę warunków rynkowych. Wpływ na wymianę oraz zakłócenie konkurencji spowodowane tym środkiem wydają się w ten sposób być potwierdzone i spójne z konkluzjami Komisji w innych przypadkach⁽¹⁰⁾.
- (41) Wszystkie cztery warunki istnienia pomocy są spełnione. Komisja stwierdza, iż przedmiotowy projekt należy uznać za pomoc.
- (42) Wzrost kosztów energii elektrycznej spowodowany inwestycją w sieć ciepłowniczą obejmuje również koszty inwestycyjne, które są kwalifikujące się do pomocy. W związku z powyższym, zdaniem Komisji, cały koszt inwestycyjny kwalifikuje się do pomocy. Przyznana pomoc odpowiada maksymalnej intensywności brutto 40 %.
- (43) Wzrost kosztów energii elektrycznej spowodowany inwestycją w sieć ciepłowniczą obejmuje również koszty inwestycyjne, które są kwalifikujące się do pomocy. W związku z powyższym, zdaniem Komisji, cały koszt inwestycyjny kwalifikuje się do pomocy. Przyznana pomoc odpowiada maksymalnej intensywności brutto 40 %.
- (44) Wzrost kosztów energii elektrycznej spowodowany inwestycją w sieć ciepłowniczą obejmuje również koszty inwestycyjne, które są kwalifikujące się do pomocy. W związku z powyższym, zdaniem Komisji, cały koszt inwestycyjny kwalifikuje się do pomocy. Przyznana pomoc odpowiada maksymalnej intensywności brutto 40 %.
- (45) Wzrost kosztów energii elektrycznej spowodowany inwestycją w sieć ciepłowniczą obejmuje również koszty inwestycyjne, które są kwalifikujące się do pomocy. W związku z powyższym, zdaniem Komisji, cały koszt inwestycyjny kwalifikuje się do pomocy. Przyznana pomoc odpowiada maksymalnej intensywności brutto 40 %.
- (46) Inwestycja do której się odwołujemy jest zerowa ze względu na fakt, iż alternatywne rozwiązanie to indywidualne ogrzewanie mieszkań. Poza tym rozbudowanie sieci nie powoduje oszczędności w zakresie kosztów. W związku z powyższym, zdaniem Komisji, cały koszt inwestycyjny kwalifikuje się do pomocy. Przyznana pomoc odpowiada maksymalnej intensywności brutto 40 %.
- (47) Jeżeli chodzi o kwalifikujące się do pomocy koszty inwestycji oraz intensywność pomocy, projekt ciepłowniczy sam w sobie jest zgodny z punktami 30 oraz 37 wytycznych w sprawie ochrony środowiska.

1.2. Zgodność pomocy

- (42) Jeśli chodzi o zgodność przedmiotowej pomocy ze wspólnym rynkiem na podstawie art. 87 ust. 3 lit. c) Komisja uznaje, iż projekt jest skierowany na realizację celów w zakresie ochrony środowiska. Następnie Komisja ocenia, czy przedmiotowy środek może podlegać postanowieniom przewidzianym w wytycznych w sprawie ochrony środowiska. Komisja skupiła się szczególnie na punktach 30–37.
- (43) Punkt 30 wytycznych w sprawie ochrony środowiska stanowi, iż „inwestycje w sektorze oszczędności energii zgodnie z punktem 6, uznaje się za równorzędne z inwestycjami w zakresie ochrony środowiska. Mają one kluczową rolę w celu oszczędnej realizacji celów wspólnotowych w zakresie ochrony środowiska. Inwestycje te mogą więc korzystać z pomocy inwestycyjnej o intensywności podstawowej równej 40 % kwalifikujących się kosztów”.
- (44) W zakresie przedmiotowego projektu tylko inwestycja w sieć ciepłowniczą obejmującą sieć dystrybucji ciepła oraz odpowiednie elementy dodatkowe podlega pomocy. Władze regionalne regionu Lazio dostarczyły Komisji dokumentację techniczną oraz ekonomiczną potwierdzającą, iż planowana sieć ciepłownicza rzeczywiście umożliwiłaby poważny postęp w zakresie oszczędności energetycznej w stosunku do obecnej sytuacji – lub sytuacji poprzedzającej inwestycję – *ceteris paribus*. W związku z powyższym punkt 30 wytycznych w sprawie ochrony środowiska ma zastosowanie.
- (45) Punkt 37 wytycznych w sprawie ochrony środowiska stanowi, iż „kwalifikujące się koszty ograniczają się wyłącznie do dodatkowych kosztów inwestycyjnych niezbędnych do osiągnięcia celów w zakresie ochrony środowiska”.
- (46) Inwestycja do której się odwołujemy jest zerowa ze względu na fakt, iż alternatywne rozwiązanie to indywidualne ogrzewanie mieszkań. Poza tym rozbudowanie sieci nie powoduje oszczędności w zakresie kosztów. W związku z powyższym, zdaniem Komisji, cały koszt inwestycyjny kwalifikuje się do pomocy. Przyznana pomoc odpowiada maksymalnej intensywności brutto 40 %.
- (47) Jeżeli chodzi o kwalifikujące się do pomocy koszty inwestycji oraz intensywność pomocy, projekt ciepłowniczy sam w sobie jest zgodny z punktami 30 oraz 37 wytycznych w sprawie ochrony środowiska.
- (48) Na podstawie takiej analizy Komisja mogłaby uznać projekt sam w sobie za zgodny z postanowieniami w zakresie pomocy państwa. Przy przyjęciu takiej decyzji Komisja wypośredkowała pomiędzy kwestiami środowiskowymi a polityką konkurencji. Tak jak wskazano w punkcie 4 wytycznych w sprawie ochrony środowiska „[I] konieczność wzięcia pod uwagę w perspektywie długoterminowej wymogów środowiskowych nie oznacza, że każda pomoc musi zostać zatwierdzona”.
- (49) Przyjęcie punktu widzenia Włoch, zgodnie z którym Komisja powinna przyjąć projekt skierowany na realizację celów w zakresie ochrony środowiska, oznaczałoby pominięcie faktu, iż to co najbardziej jest istotne w zakresie postanowień dotyczących konkurencji to sposób w jaki osiąga się cel. Według ustalonego orzecznictwa, Komisja przygotowując wytyczne dotyczące sposobu rozpatrywania zgłoszeń w zakresie pomocy państwa, wskazuje państwom członkowskim, jak osiągnąć cele w zakresie ochrony środowiska nie zakłócając konkurencji. Cel środowiskowy nie usprawiedliwia jednak odstępstwa od ogólnych reguł oraz zasad dotyczących środków pomocy państwa bez względu na ich cel.

1.3. Tożsamość beneficjenta

- (50) Rozpatrując konkretny przypadek należy określić tożsamość beneficjenta pomocy.
- (51) Większa część uwag ze strony włoskiej⁽¹¹⁾ dotyczy zmiany beneficjenta, warunków regulujących przeniesienie części przedsiębiorstwa, które będzie realizować projekt oraz wstępnego porozumienia akcjonariuszy ACEA oraz Electrabel.
- (52) Komisja nie została poinformowana o fakcie, iż przed decyzją o wszczęciu postępowania beneficjentem stała się AEP. Władze Włoch poinformowały o powyższym zdarzeniu dopiero w ramach niniejszego postępowania.

⁽¹⁰⁾ W przypadku pomocy N 707 /2002 Holandia – MEP – przekazywanie energii odnawialnej, zatwierdzone przez Komisję dnia 19 marca 2003 r. Zaznacza się, iż program pomocy ma wspierać jedynie producentów odnawialnej energii elektrycznej oraz producentów energii elektrycznej wytworzonej kogeneracyjnie, którzy wprowadzają tak wytworzoną energię elektryczną do sieci. Wsparcie finansowe zapewnione takim grupom producentów energii elektrycznej umocniłoby ich pozycję na globalnym rynku energii i mogłoby spowodować zmianę warunków rynkowych. Takie umocnienie pozycji zainteresowanych przedsiębiorców w stosunku do pozostałych konkurencyjnych przedsiębiorców na terenie Wspólnoty musi zostać uznane za szkodliwe dla handlu pomiędzy państwami członkowskimi Wspólnoty.

⁽¹¹⁾ Patrz: punkt 16 oraz punkty od 25 do 27.

- (53) Jak już wspomniano w rozdziale zawierającym opis beneficjenta, AEP różni się ACEA. Jest to odrębne przedsiębiorstwo kontrolowane przez ACEA oraz Electrabel. Komisja oceniając przedmiot pomocy Państwa musi jednak wyjść poza elementy czysto formalne różnic pomiędzy spółkami. Jak zostało potwierdzone przez Sąd, opierając się na rozległym orzecznictwie Trybunału oraz samego Sądu⁽¹²⁾.
- (54) „Należy zauważyć, iż na podstawie ustalonego orzecznictwa, jeśli odrębne jednostki prawne lub osoby prawne tworzą jednostkę gospodarczą muszą one być traktowane jak jedno przedsiębiorstwo na mocy wspólnotowych przepisów w zakresie konkurencji (patrz: sprawa 170/83 Hydrotherm [1984] ECR 2999, ust. 11, oraz analogicznie, sprawa T-234/95 DSG przeciwko Komisji [2000] ECR II-2603, ust. 124). W kwestii pomocy państwa, pytanie czy jest to jednostka gospodarcza pojawia się początkowo w związku z pytaniem, czy istnieje beneficjent pomocy (patrz odpowiednio 323/82 Intermills przeciwko Komisji [1984] ECR 3809, ust. 11 i 12). W tej kwestii przyjęto, iż Komisja posiada szeroką swobodę w określaniu, czy spółki należące do grupy kapitałowej należy uznać za jednostkę gospodarczą, czy za prawnie i finansowo niezależne od siebie jednostki celem zastosowania przepisów w zakresie pomocy państwa (patrz: sprawy połączone T-371/94 oraz T-394/94 British Airways oraz pozostałe przeciwko Komisji [1998] ECR II-2405, ust. 313 oraz 314, oraz analogicznie DSG przeciwko Komisji ust. 124)”.

(55) Komisja musi ustalić, czy ACEA oraz spółka należąca do koncernu ACEA, mogą zostać uznane za jednostkę gospodarczą. Analiza sytuacji AEP potwierdza, że tak jest.

(56) ACEA przyznaje, iż sprawuje kontrolę w AEP łącznie z Electrabel. Potwierdza to wyraźnie w jednej ze swoich odpowiedzi⁽¹³⁾. Fakt ten jest również potwierdzony w sprawozdaniu finansowym ACEA wykazującym, iż AEP jest jedną ze spółek objętych konsolidacją. Fakt, iż ACEA sprawuje kontrolę nad AEP łącznie z Electrabel, a nie sama, nie jest znaczący.

(57) Spółka AEP wyszczególniona jest w sprawozdaniach ACEA: na stronie 35 sprawozdania za pierwsze półrocze 2004 stwierdzono, iż „[i] zgodnie z uprawnieniami wynikającymi z art. 37 rozporządzenia z mocą ustawy (*decreto legislativo*) nr 127/91 konsolidacja obejmuje również następujące spółki kontrolowane przez spółkę dominującą łącznie z pozostałymi wspólnikami oraz na podstawie umów z nimi zawartych.”. Spis zawiera AEP.
- (58) Porozumienie akcjonariuszy ACEA oraz Electrabel, dotyczące przeniesienia części przedsiębiorstwa z ACEA do AEP nie odnosi się do projektu. Jednak zrozumiałe jest, iż AEP odziedziczyła projekt i stała się zamierzonym beneficjentem pomocy w następstwie restrukturyzacji w ramach grupy kapitałowej ACEA i prowadzi niektóre rodzaje działalności realizowane dotychczas przez ACEA. Poza tym art. 4 umowy w sprawie przeniesienia części przedsiębiorstwa do spółki AEP (zwanej wówczas Gen.Co) stanowi, iż wyklucza się ewentualne postępowanie sporne mogące dotyczyć przedmiotowej części przedsiębiorstwa i że przedsiębiorstwo nie ponosi odpowiedzialności za żadne spory ewentualnie powstałe po 1 grudnia 2002 r. (data umowy), lecz których przyczyny pojawiły się wcześniej.
- (59) Umowa pomiędzy stronami nie może zwalniać z obowiązku zwrócenia pomocy niezgodnej z prawem i niezgodnej ze wspólnym rynkiem. Jeśli taka umowa zostałaby przyjęta, wówczas spowodowałoby to obejście przez przedsiębiorstwa obowiązku zwrotu pomocy przyznanej niezgodnie z prawem i niezgodnej ze wspólnym rynkiem. Poza tym należy zwrócić uwagę, iż w momencie, gdy umowa powierzenia weszła w życie, decyzja została już przyjęta i ACEA już ją zaskarżyła. Zobowiązania nałożone na ACEA były więc dobrze znane, tak aby nie można nie wykluczyć zamiaru obejścia obowiązku zwrotu pomocy.
- (60) Spółkę ACEA oraz AEP należy zatem uznać za jeden podmiot gospodarczy i pomimo wewnętrznej reorganizacji, sama grupa kapitałowa, włączając ACEA, musi zostać uznana za beneficjenta pomocy. Inne podejście pozwoliłoby na obejście przepisów w zakresie pomocy państwa.

1.4. Orzecznictwo Deggendorf

- (61) Po ponad dwóch latach od decyzji 2003/193/WE Włochy, dalekie od odzyskania pomocy uznanej za niezgodną z prawem i ze wspólnym rynkiem, nie określiły jeszcze kwot, które mają zostać zwrócone przez przedsiębiorstwa komunalne. Od 2003 r., kiedy zostało wszczęte postępowanie, sytuacja nie uległa więc zmianie. Należy dodać, iż Komisja postanowiła złożyć odwołanie do Trybunału, gdyż Włochy nie zastosowały się do decyzji 2003/193/WE⁽¹⁴⁾. Ostatnio wprowadzono do przepisów wspólnotowych na 2004 rok niezatwierdzonych jeszcze przez Parlament, podstawowe wytyczne dotyczące odzyskania pomocy, takie jak wniosek do administracji lokalnej o wskazanie możliwych beneficjentów lub wniosek do beneficjentów o zadeklarowanie przez nich kwoty otrzymanej pomocy.

⁽¹²⁾ Wyrok Sądu Pierwszej Instancji z dnia 14 października 2004 r., sprawa T-137/02 (Pollmeier Malchow GmbH & Co./Komisja).

⁽¹³⁾ Uwaga Włoch z 29.4.2004.

⁽¹⁴⁾ Decyzja C(2005) 41 z 20.1.2005, (odwołanie jeszcze nie złożone) patrz: komunikat prasowy IP/05/76 z 20.1.2005.

- (62) W związku z powyższym Komisja jest zdania, że sytuacja nie zmieniła się od chwili wszczęcia postępowania. Komisja potwierdza, iż nie może jeszcze określić dokładnej kwoty pomocy, z której skorzystała ACEA przed przedmiotową pomocą. Ani rząd Włoch, ani ACEA nie udowodniły, iż w przypadku ACEA, należy uznać, że korzyści płynące z programu uważanego za niezgodny ze wspólnym rynkiem nie stanowią pomocy lub stanowią pomoc istniejącą lub zgodną ze wspólnym rynkiem z powodu określonych cech beneficjenta. Przeciwnie, z powodu ich wysokości oraz charakteru działalności prowadzonej przez ACEA na różnych rynkach w momencie udzielenia pomocy, między innymi produkcji oraz dystrybucji energii i elektryczności, należy uznać, że korzyści przekazane ACEA mają wpływ na wymianę wspólnotową i zakłócają konkurencję. Ponadto korzyści są znaczne ze względu na fakt, iż odpowiadają kwocie należnej tytułem podatku dochodowego od osób prawnych (IRPEG) za trzy lata. Zatem grupa kapitałowa ACEA, włączając AEP, jest w dalszym ciągu beneficjentem niezgodnej z prawem i ze wspólnym rynkiem pomocy, która musi zostać zwrócona i zakłócenie konkurencji ma nadal miejsce.
- (63) W tej sytuacji, mimo iż dokładna kwota pierwszej pomocy nie została określona, skutek kumulacyjny dwóch pomocy dla ACEA oraz ich zakłócający wpływ na wspólny rynek powodują, iż zgłoszona pomoc jest niezgodna ze wspólnym rynkiem.

1.5. Zastosowanie orzecznictwa Deggendorf do niniejszego przypadku

- (64) Włochy oraz ACEA przedstawiły szereg uwag dotyczących zastosowania orzecznictwa Deggendorf do niniejszego przypadku.
- (65) Należy pamiętać, iż orzecznictwo Deggendorf przygotowane przez Trybunał⁽¹⁵⁾ przewiduje, iż Komisja w momencie analizy zgodności pomocy ze wspólnym rynkiem, musi brać pod uwagę wszystkie stosowne elementy, a w szczególności skutek kumulacyjny nowej pomocy oraz pomocy uznanej za niezgodną ze wspólnym rynkiem, która jeszcze nie została zwrócona. Orzecznictwo to daje możliwość zawieszenia udzielenia pomocy zgodnej ze wspólnym rynkiem dopóki wcześniejsza niezgodna z prawem i ze wspólnym rynkiem udzielona pomoc nie zostanie zwrócona.
- (66) Przede wszystkim należy przywołać zapisy punktu od 51 do 60 dotyczące tożsamości beneficjenta. Zgodnie z przedstawioną argumentacją, Komisja uważa, iż AEP

należy do grupy kapitałowej ACEA i w tym przypadku beneficjent praktycznie jest ten sam.

- (67) Fakt, iż w niniejszym przypadku chodzi o pomoc regionalną i że pomoc dla przedsiębiorstw komunalnych była pomocą krajową⁽¹⁶⁾ jest nieistotny. Dla Komisji wszelka pomoc jest pomocą państwa, gdyż władze krajowe są jedynymi bezpośrednimi partnerami instytucji wspólnotowych. Dowodem na to jest fakt, iż środek został zgłoszony przez Włochy i że Włochy są beneficjentem zgodnie z artykułami 87 i 88 Traktatu WE. Ponadto zaangażowane zasoby to zasoby państwowe, niezależnie od tego czy są rozdzielane przez władze centralne czy władze regionalne. Dlatego też ten argument musi zostać odrzucony.
- (68) Orzecznictwo Deggendorf stosowane jest we wszystkich przypadkach, w których beneficjent pomocy nie zwrócił kwoty ustalonej przez Komisję niezależnie od tego, czy dotyczy to pomocy indywidualnej czy programu pomocy⁽¹⁷⁾. Komisja uważa, iż ACEA należała do beneficjentów pomocy przeznaczonej dla przedsiębiorstw komunalnych, gdyż przynajmniej część tej pomocy została przydzielona wszystkim przedsiębiorstwom należącym do tej kategorii, a zatem również ACEA.
- (69) Ponadto w trakcie postępowania ACEA przedstawiła uwagi jako zainteresowana strona trzecia popierająca zgodność programu ze wspólnym rynkiem. Komisja w swojej decyzji oświadczyła, iż te niezgłoszone programy są niezgodne ze wspólnym rynkiem i niezgodne z prawem i nakazała Państwu włoskiemu odzyskać kwoty ewentualnie wypłacone tytułem ww. programów⁽¹⁸⁾. ACEA zaskarżyła tę decyzję do Sądu Pierwszej Instancji⁽¹⁹⁾ przyznając, iż czerpała korzyści z programu. Jak wyjaśniono powyżej, ani rząd Włoch, ani ACEA nie przedstawiły żadnego powodu mogącego utrudnić lub ograniczyć odzyskanie pomocy w danym przypadku.
- (70) Sprawozdania finansowe ACEA odnoszą się do decyzji Komisji oraz do ryzyka finansowego dla grupy kapitałowej. Pozwalają one oszacować prawdopodobne kwoty pomocy, które Włochy powinny odzyskać od ACEA przynajmniej za lata 1998 i 1999, gdyż w 1997 r. ACEA wykazała stratę (z którego to powodu nie było korzyści z niższego opodatkowania). ACEA wykazuje prawdopodobne kwoty odnoszące się do 1998 r. (28 mln EUR) oraz do 1999 r. (290 mln EUR z powodu kilku transakcji nadzwyczajnych wynikających z podziału spółek).

⁽¹⁶⁾ Patrz: punkt 19.

⁽¹⁷⁾ Patrz: punkt 20.

⁽¹⁸⁾ Zgodnie z art. 3 decyzji Komisji, Włochy muszą wykonać wszelkie działania niezbędne do odzyskania od beneficjentów wypłaconej pomocy niezgodnej z prawem.

⁽¹⁹⁾ Patrz: uwaga 6.

⁽¹⁵⁾ Patrz: uwaga 3.

- (71) Przeciwnie do oświadczenia zgodnie z którym orzecznictwo Deggendorf powinno być zastosowane jedynie wtedy, gdy decyzja Komisji jest ostateczna (na przykład ostatecznie potwierdzona wyrokiem Trybunału)⁽²⁰⁾, Komisja przypomina, iż jej decyzje są ważne ze skutkiem natychmiastowym, co Włochy zresztą już przyznały⁽²¹⁾. Jest to zgodne z art. 242 Traktatu WE, w świetle którego skargi wniesione do Trybunału nie mają skutku zawieszającego. Należy również przypomnieć, iż w niniejszym przypadku nie wnioskowano o środki tymczasowe.
- (72) Włochy uważają, iż zastosowanie orzecznictwa Deggendorf stanowi wyjątkowy sposób postępowania, do którego należy odwołać się jedynie w przypadku *extrema ratio*. Przeciwnie stawiając się takiemu punktowi widzenia Komisja zauważa, iż właśnie rzeczywista kontrola pomocy państwa doprowadziłaby do stałego i natychmiastowego zastosowania orzecznictwa Deggendorf celem zapewnienia wydajności systemu, którego celem jest wzięcie pod uwagę wszelkiej pomocy państwa będącej do dyspozycji beneficjenta obniżając zakłócenia konkurencji i zapewniając rzeczywiste zastosowanie jej decyzji.
- (73) Jeżeli chodzi o stanowisko Włoch, według których zastosowanie orzecznictwa Deggendorf określiłoby obniżenie ilości zgłoszeń ze strony państw członkowskich⁽²²⁾, Komisja zauważa, iż zgłoszenie nie jest fakultatywne, lecz obowiązkowe zgodnie z art. 88 ust. 3 Traktatu. Niezgłoszona pomoc jest (staje się) niezgodna z prawem, mimo iż może być zgodna ze wspólnym rynkiem.
- (74) W odniesieniu do stwierdzenia Włoch, że Komisja wywiera szczególny nacisk⁽²³⁾, Komisja zauważa, iż w omawianym przypadku zastosowano jedynie obowiązujące orzecznictwo. ACEA jest ukarana jedynie w zakresie, w jakim jest beneficjentem innej pomocy.
- (75) Należy podkreślić, iż, w każdym razie, ACEA nie jest szczególnie ukarana. Komisja zatwierdziła (decyzja w sprawie pomocy N 614/02, o której mowa w punkcie 38) liczne projekty regionu Piemont. Dwa z zatwierdzonych projektów miały zostać zrealizowane przez AEM, przedsiębiorstwo komunalne z Turynu oraz przez ASM, przedsiębiorstwo komunalne z Settimo Torinese. W przypadku spółki AEM, oceniano czy należy zastosować orzecznictwo Deggendorf. Ocena była negatywna z uwagi na zasadę *de minimis*, zważywszy iż przedmiotowa kwota wynosiła 17 240 EUR. Władze lokalne zobowiązały się sprawdzić, czy w okresie trzech lat nie było kumulacji innej pomocy tytułem zasady *de minimis*, która łącznie przekraczałaby 100 000 EUR. W tym przypadku byłaby to pomoc, która nie została wypłacona z zastosowaniem orzecznictwa Deggendorf.
- (76) W przypadku ASM, decyzja dotycząca pomocy N 614/02 (ww. w punktach 38 i 75) stanowi, że:
- „Na podstawie orzecznictwa dotyczącego sprawy Deggendorf⁽²⁴⁾, władze Włoch zobowiązały się sprawdzić, czy Azienda sviluppo multiservizi SpA oraz inni beneficjenci rzeczywiście skorzystali z pomocy i w takim przypadku zobowiązały się nie udzielać przedmiotowej pomocy państwa, zanim pomoc niezgodna ze wspólnym rynkiem i z prawem uprzednio udzielona nie zostanie zwrócona zgodnie z ww. decyzją”.
- (77) W końcu fakt, iż ACEA prowadzi różnego rodzaju działalność i że nie jest w stanie ustalić, która z nich zostanie obciążona odzyskaniem pomocy⁽²⁵⁾ nie jest znaczący w tym przypadku. Byłoby zbyt proste dla przedsiębiorstwa obejście decyzji dotyczącej zwrotu nie wyjaśniając na której części swojej działalności lub na której części przedsiębiorstwa ciąży zwrot.
- (78) Można natomiast powiedzieć, iż od momentu gdy część pomocy uznanej za niezgodną ze wspólnym rynkiem i z prawem dotyczyła środków podatkowych, wszystkie części przedsiębiorstwa ACEA w przeszłości korzystały z niej. Pomoc podatkowa jako pomoc operacyjna sama w sobie nie jest podporządkowana konkretnej działalności przedsiębiorstwa. Pomoc niezgodna ze wspólnym rynkiem i z prawem dotyczyła całej działalności gospodarczej ACEA, włączając część przedsiębiorstwa przeniesioną później do AEP. Z powyższego wynika, iż część tej nie odzyskanej pomocy może być przypisana również AEP.

1.6. O uwagach stron trzecich

- (79) Przeciwnie do tego, co uważa ACEA⁽²⁶⁾ czas, który upłynął od momentu kiedy została podjęta decyzja w sprawie odzyskania pomocy mimo, iż władze Włoch nie podjęły działań w zakresie odzyskania pomocy, jest rzeczywiście długi. Pod koniec lutego 2005 Włochy nie zaakceptowały jeszcze procedury w zakresie odzyskania pomocy. Artykuł 14 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 659/1999⁽²⁷⁾ wyraźnie stanowi, iż odzyskanie następuje bezzwłocznie. Dotychczas, jak już wspomniano powyżej, nie tylko nie wszczęto żadnej procedury odzyskania, lecz również nie zostały określone jasne procedury postępowania.
- (80) Dobra wola spółki ACEA⁽²⁸⁾ nie zmienia *de facto* sytuacji, czyli faktu, że pomoc nie została odzyskana. Przedmiotowa sytuacja, czyli odzyskanie pomocy uznanej za niezgodną z prawem, jest faktem, na który nie ma wpływu stanowisko przyjęte przez strony. Należy dodać, iż poza ogólnym oświadczeniem dobrej woli, ACEA mogła podjąć działania mające na celu przyspieszenie odzyskania pomocy, wskazując na przykład odpowiednie kwoty i tworząc przede wszystkim rezerwę na zablokowanym rachunku bankowym.

⁽²⁰⁾ Patrz: punkt 21.

⁽²¹⁾ Pismo Włoch z 23.7.2003, str. 6.

⁽²²⁾ Patrz: punkt 22.

⁽²³⁾ Patrz: punkt 23.

⁽²⁴⁾ Patrz: uwaga 3.

⁽²⁵⁾ Patrz: punkt 27.

⁽²⁶⁾ Patrz: punkt 29.

⁽²⁷⁾ Dz.U. L 83 z 27.3.1999, str. 1.

⁽²⁸⁾ Patrz: punkt 30

(81) W końcu, jeśli chodzi o zarzucane Komisji niespójne stosowanie orzecznictwa Deggendorf, którego przykładem jest decyzja 1998/466/WE ⁽²⁹⁾, należy zauważyć, iż decyzja ta ⁽³⁰⁾ opierała się na zobowiązaniu Francji do zwrotu poprzedniej pomocy będącej przedmiotem negatywnej decyzji, w odniesieniu do której orzecznictwo Deggendorf nie miało zastosowania. Decyzja 1998/466/WE stanowiła również, iż nie można było wypłacić żadnej kolejnej pomocy za wyjątkiem szczególnych przypadków. W 2002 r. Komisja przyjęła decyzję dotyczącą nowej interwencji władz francuskich na rzecz SFP, wnosząc jednak, iż interwencja ta nie stanowiła pomocy. W konsekwencji nie było podstaw do zastosowania orzecznictwa Deggendorf.

VII. WNIOSKI

(82) Na podstawie wyżej wyszczególnionych uwag, Komisja uznaje, iż pomoc w wysokości 3,8 mln EUR dla spółki AEP tytułem projektu ciepłowniczego w okolicach Rzymu, jest sama w sobie zgodna z Traktatem.

(83) Wypłata pomocy dla AEP zostaje wstrzymana do momentu, gdy Włochy udowodnią, iż pomoc uważana za niezgodną z prawem i ze wspólnym rynkiem będącą przedmiotem decyzji 2003/193/WE została zwrócona przez ACEA z zastosowaniem orzecznictwa Deggendorf,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ

Artykuł 1

1. Pomoc, którą Włochy zamierzają udzielić spółce AEP w zakresie projektu ciepłowniczego na podstawie decyzji Zgromadzenia Regionalnego regionu Lazio nr 4556 z dnia 6 sierpnia 1999 r. (Deliberazione della Giunta Regionale del Lazio n. 4556 del 6 agosto 1999), jest zgodna ze wspólnym rynkiem.

2. Pomoc określona w ust. 1 nie może zostać udzielona, dopóki Włochy nie udowodnią, iż ACEA zwróciła pomoc uważaną za niezgodną z prawem i ze wspólnym rynkiem będącą przedmiotem decyzji 2003/193/WE wraz z odsetkami.

Artykuł 2

W ciągu 2 miesięcy od notyfikacji niniejszej decyzji, Włochy poinformują Komisję o podjętych działaniach mających na celu dostosowanie się do niej.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Włoskiej.

Sporządzono w Brukseli, dnia 16 marca 2005 r.

W imieniu Komisji

Neelie KROES

Członek Komisji

⁽²⁹⁾ Patrz: punkt 31.

⁽³⁰⁾ Patrz: w szczególności trzeci ust. na wstępie.